

Tips och råd!

Häck

Som avgränsning och skydd eller för skapande av rum i trädgården, en grönskande eller blommande häck är oslagbart. Din trädgård blir vindskyddad och får ett bättre klimat på köpet.

Häckplantor säljs som barrotade plantor (dvs utan jord) eller odlade i kruka. Barrotade plantor planteras på våren (mars-början av juni) eller hösten (oktober-december, så länge det går att gräva). Krukodlade häckplantor kan i regel planteras hela året när det inte är tjäle.

För häckar med barrväxter, avenbok eller bok gäller barrotsplantering på våren. Krukodlade plantor kan planteras hela säsongen, men höstplantering av barrväxter ska göras så att de hinner rota sig innan vintern, inte senare än mitten av oktober.

Antal: Räkna med 3-4 st/m (25-30 cm mellan plantorna) av de flesta häcksorterna. Idegran och tuja kan planteras något glesare, ca 2.5 st/m (ca 40 cm mellan plantorna). Vii du ha en tät häck snabbt kan plantorna sättas i dubbla rader, i sicksack.

Häck som planteras mot gata eller annan allmän plats bör planteras minst 60 cm innanför tomtgränsen.

Jord: De flesta häckväxter trivs bäst i en välrdänerad, mullrik matjord. Den jord som finns i din trädgård behöver nästan alltid förbättras vid plantering.

Har du en sandig matjord förbättrar du den genom att blanda den med 2 säckar barkmull och 3 säckar kogödsel/10 löpmeter, eller 5-7 säckar busk- och trädjord/10 löpmeter.

Har du en lerig jord blandar du den med 3 säckar barkmull, 3 säckar kogödsel och grus motsvarande två säckar/10 löpmeter.

Har du en bra matjord där du ska plantera häcken förbättrar du den med 2 säckar kogödsel/10 löpmeter eller 4 säckar busk- och trädjord/10 löpmeter.

Bok *Fagus sylvatica*

Förberedelse: Gräv ut ett dike som är 50 cm djupt och minst 60 cm brett. Spara matjorden och förbättra enligt ovan. Fyll så mycket jord i diket så ytan ligger något över omgivande marknivå, jorden sjunker alltid efter hand. Därför behövs ofta mer jord än du tror!

Barrväxter med rotklump: Var försiktig med klumpen, den ska helst vara intakt vid plantering. Juteväv kan sitta kvar, klipp upp knutarna och vik ner kanterna så de kommer under jordytan vid plantering. Om nätet är av plast, klipp upp och försök att försiktigt dra bort det när plantan satts ner i gropen.

Plantering: Se till att rotklumpen på plantorna är ordentligt genomvattnad före plantering. Sänk ner krukans eller doppa rotklumpen i en hink med vatten.

Placera ut plantorna med lagom avstånd längs med diket, några i taget. Obs! skydda rötterna mot sol och torka.

Börja med att gräva ur jorden för den första plantan, lägg den jorden åt sidan för att fylla på till den sista plantan. Från och med här är det toppen om man kan vara två! En som håller plantan och en som fyller igen med jord. Det går naturligtvis bra att göra en grop för varje planta också.

Sätt en planta i gropen, håll plantan i rätt nivå och fyll på med jord från det ställe där nästa planta ska vara. **Trampa till jorden ordentligt runt om.** Fortsätt så till sista plantan, då har du kvar jorden från det ställe där du började gräva, fyll på så är planteringen klar!

OBS! Det är mycket viktigt att plantera plantorna på samma djup som de varit i plantskolan. Jordytan ska vara precis i gränsen mellan rot och stam. Stammen får inte komma under jordnivån!

Tips och råd!

Bärhäggmispele *Amelanchier alnifolia*

När planteringen är klar vattnar du riktigt mycket så rötterna blir fuktiga ända ner. Tumregeln är att 30 mm regn går ner till 30 cm djup. Använder du spridare så kontrollera gärna med en regnmätare.

Uppbindning: På avenbok och bok binder du en bambukäpp till huvudstammen på varje planta. Finns inget givet huvudskott går det lika bra att binda upp en av sidogrenarna till stam. **Denna huvudstam (toppskottet) ska inte klippas förrän häckens önskade höjd har uppnåtts!** Se nedan.

Beskärning: Grundbeskärning av de flesta häcksorter görs i samband med plantering på våren. Vid höstplantering görs beskärningen följande vår. Klipp ner så 15-20 cm av plantan återstår, då stimuleras tillväxten och det blir en tät och fin häck ända från marken.

Formklippt häck med genomgående stam (avenbok, bok, tuja, gran): Grundbeskärning av dessa sorter görs genom att man klipper in sidogrenarna med sekator till 5-10 cm längd vid plantering. **Toppskottet beskärs först när häcken har nått önskad höjd.**

Det bildas nya skott på de klippta sidoskotten. Dessa klippas i sin tur in till 5-10 cm vid midsommar. Upprepa detta ytterligare en gång till i augusti. Det blir tre beskärningar första året och därefter två beskärningar per år för en formklippt häck. Då får du en riktigt tät och fin häck som är fin hela året.

Efter 2-3 år kan häcken klippas med häcksax på sidorna till önskad tjocklek.

Friväxande häck: Klipp ner till 15-20 cm ovan mark direkt efter planteringen. Vid höstplantering väntar du till våren med beskärningen. Därefter beskärs häcken ytterligare två gånger första året, vid midsommar och i augusti. Lämna 10 cm av nytillväxten varje gång. Sidorna klippas lite koniskt bredare nertill, för att ljuset ska nå alla delar av häcken.

Efter första året behandlas den friväxande häcken som prydnadsbuskar när det gäller putsning, gallring och förnygringsbeskärning. Se resp. tips och råd.

Formklippt häck med flera stammar från basen (liguster, måbär, oxel, häckoxbär, hagtorn): Klipp ner till 15-20 cm ovan mark direkt efter planteringen. Vid höstplantering väntar du till våren med beskärningen. Därefter beskärs häcken ytterligare två gånger första året, vid midsommar och i augusti. Lämna 10 cm av nytillväxten varje gång. Sidorna klippas lite koniskt bredare nertill, för att ljuset ska nå alla delar av häcken.

Det bildas nya skott på de klippta skotten. Dessa klippas i sin tur in till 5-10 cm vid midsommar. Upprepa detta ytterligare en gång till i augusti. Det blir tre beskärningar första året och därefter två beskärningar per år för en formklippt häck. Då får du en riktigt tät och robust häck som är fin hela året.

Vattning: Det första året måste man vara extra noga med vattningen. Nyplanterade växter är väldigt känsliga för uttorkning. Vattna rikligt vid varje tillfälle, 30 liter/m² behövs för att vattnet ska tränga ner ca 30 cm. Vattna minst 1 g/vecka, vid torr väderlek oftare. Kontrollera då och då med en spade att jorden inte är för torr. Använder du vattenspridare så sätt gärna en regnmätare för att kontrollera att det blir tillräckligt.

Vi rekommenderar droppbevattningsslang till den nyplanterade häcken. Det är en mycket enkel och bra investering, slangen ger vatten på rätt ställe utan förluster och kan programmeras med timer om man önskar.

Gödning: Kogödsel myllas ner sent på hösten eller tidigt på våren. Därefter ges en giva med t ex höns gödsel i maj-juni. Används täckbark är det extra viktigt att gödsla då täckbarken förbrukar kväve. Ingen kvävegödning bör ske efter midsommar för att plantorna ska sluta växa i tid innan vintern.

Håll jorden lucker och ogräsfri runt häcken minst 4-5 år efter planteringen, det gynnar i hög grad tillväxten!